

Nepasitikėk niekuo.
Amy Lloyd

New York Times ir Sunday Times
bestselerių autorė

Niekas

Gilly
Macmillan

baltos lankos

Gilly Macmillan

Auklė

romanas

Iš anglų kalbos vertė Mykolė Lukošienė

baltos lankos

Vanduo apsemia kūną ir praryja jį. Valtis greitai nustoja suptis. Sėdinčioji valtyje laukia, kol ežero paviršius nurims. Ji kvėpuoja neįtikėtinai garsiai. Sugriebusi irklus, ryžtingai nusiiria. Rankas maudžia, ir ji mąsto: „Negaliu patikėti, kad turėjau taip pasielgti. Labai apmaudu, kad teko tai padaryti.“ Priplaukusi prie valčių namelio, valtis švelniai įsliuogia vidun. Tylo-
mis grįžta į Leik Holą, atsargiai žiūrėdama, kur žengia. Ji labai pavargo. Vanduo buvo nepaprastai šaltas. „Tokia liūdna lemtis žmogui, – mąsto ji. – Labai apmaudu, bet buvo būtina.“ Įslinkdama vidun, ji nepastebi gluosnio šakas plazdenančio vėjelio, tamsoje šokdinančio jas vandens paviršiuje.

Džoselina nubudo sutrikusi, išdžiūvusia ir sulipusia burna. Lauke šviesu, atrodo, kad miegojo labai ilgai. Ji gerai įsižiūri į žadintuvo rodykles ir nustato, kad dabar yra lygiai dvidešimt šešios minutės po aštuonių. Įprastai auklė ją pažadina septintą.

Džoselina nusižiovauja ir sumirksi. Raitytos šokančios žirafos poromis liuoksi ant sienų apmušalų, o kojūgalis nuklotas pliušiniais žaislais. Ant spintos durų kabo tuščias paminkštin-tas pakabas, kurį vakar ten paliko auklė Hana. Jis skirtas ypatingajai Džoselinos suknelei, tai, kurią mama nupirko, kad pasitiktų svečius, tačiau buvo sugadinta, taigi teko jos atsisakyti. Džoselina dėl suknelės jaučiasi kalta, nusiminusi, bet kartu ir sutrikusi. Ji supranta, kad įvyko kažkas blogo, bet atsimena tik smulkias vakaro nuotrupas, o ir jas atmintis užgniaužia dėl juntamos gėdos.

Įprastai Džoselinai labiausiai patinka būti savo kambaryje, tačiau šįryt viskas kitaip, pernelyg tylu. Drabužinės durys praviros, ir ji įsivaizduoja už jų tūnančią pabaisą ilgais nagais ir ištįsusiomis galūnėmis, kurios bet kurią akimirką išsirangys ir ją sučiups.

– Hana! – šūkteli ji.

Po jos ir auklės kambarius skiriančiomis durimis sklinda šviesos ruožas, bet nematyti jokių judančių šešėlių, kurie įprastai rodo, kad Hana jau pabudusi.

– Hana! – Džoselina pamėgina dar kartą, ištęsdama abi balse.

Jokio atsakymo.

Išlipusi iš lovos, nustraksi tiesiai Hanos kambario link, prabėgdama užtrenkia praviras drabužinės duris. Pakabas nukrinta ant žemės, bildesys Džoseliną išgąsdina. Ji turėtų pasibelsti ir laukti, kol Hana atsilieps, tik tuomet užėti į auklės kambarį, bet šįkart duris praplėšia neatsiklaususi.

Džoselina tikisi rasti Haną lovoje arba sėdinčią ant kėdės kambario kampe, vilkinčią raudonu chalatu ir avinčią pūstomis šlepetėmis, tačiau jos nėra. Taip pat ant spintelės prie lovos tikisi pamatyti vandens stiklinę ir storą knygą minkštais viršeliais užlankstytais kampais. Tikisi išvysti Hanos plaukų šepetį, makiažo priemones ir dvi porcelianines kačiukų figūrėles. Tačiau nematyti nei Hanos, nei jokio jos daikto. Lova tvarkingai paklota, frotinė lovatiesė užtempta suformuojant aštrius kraštus, kaip ligoninėje, pagalvės iškedentos, užuolaidos atitrauktos, visur tuščia.

– Hana! – šaukia Džoselina.

Ne vien iš nuostabos, radus tuščią kambarį, bet ir pajutęs staigų, siaubingą netekties jausmą Džoselinos riksmas nusamba taip veriančiai.

Meriona Haris, Leik Holo namų tvarkytoja, atidaro kiekvieną stalčių ir dureles Hanos kambaryje. Stalčių dugne išklotas popierius susiraitęs, o spintose sužvanga tušti pakabai. Meriona atverčia lovatiesės kampus, norėdama patikrinti palovį, ir

apžiūri naktinį staliuką. Mergaitė teisi – Hanos neliko nė pėdsako. Nužygiuoja koridoriumi į mažąjį kambarį.

– Ji pasiėmė lagaminus. Negaliu patikėti.

Lempos uždegimo virvutė siūbuoja neaiškia trajektorija.

– Sakiau? – sušnabžda Džoselina.

Jos smakras virpa. Džoselina vylėsi, kad Meriona galės jai viską paaiškinti arba sutvarkyti. Meriona piktai sumurma:

– Jai tai nebūdinga! Būtų kažką pasakiusi arba palikusi raštelį. Tikrai nebūtų mūsų palikusi tokiu metu.

Suskamba bažnyčios varpai. Meriona pažvelgia pro langą į bažnyčios bokštą, išlindusį iš tankios ąžuolų, juosiančių Leik Holą, lajos.

– Palauk čia ir pažaisk, – paragina ji. – Atnešiu tau pusryčius ir pakalbėsiu su mama bei tėčiu.

Džoselina iš savo kambario neišeina iki priešpiečių. Kruopščiai rinkdamasi spalvas ir stengdamasi nespalvinti už linijų, piešia Hanai. Merionai pakvietus nusileisti žemyn, ji netveria savame kailyje, norėdama sužinoti, kas vyksta, tačiau Meriona tepasako:

– Žinau ne daugiau nei tu. Turėsi pasikalbėti su tėvais.

Merionos lūpos vėl kietai susičiaupia į tiesią liniją.

Džoselina tėvus aptinka mėlynajame kambaryje kartu su nakvoti likusiais draugais. Ant sofų ir kavos stalelio paskleisti laikraščiai ir spalvoti reklaminiai lankstinukai. Židiny sužkurtas, taigi oras kambaryje tirštai prisipildęs degančio medžio ir cigarečių dūmų.

Džoselina siekia atkreipti tėčio dėmesį, bet jis sėdi su kryžiaavęs kojas, giliai įkritęs į krėslą ir pasislėpęs už rausvo laikraščio. Mama guli ant sofos, galvą padėjusi ant krūvos pagalvėlių, vos pramerktomis akimis. Ranka gesina cigaretę ant

pilvo pasidėtoje didelėje marmurinėje peleninėje. Džoselina giliai įkvepia. Bando sukaupti drąsą prabilti. Jei tik išeitų, būtų geriau neatkreipti mamos dėmesio.

Tėvų draugė atsisuka nuo lango ir tarpduryje pastebi Džoseliną.

– Sveikutė, – pasisveikina.

Kiek Džoselina pamena, ji vardu Mila. Rudi plaukai pavelti, kad atrodytų vešlesni.

– Laba diena, – pasisveikina Džoselina.

Virdžinijos Holt dėmesį patraukia dukters balsas.

– Ko nori?

Džoselina krūpteli ir žvilgteli į tėvą. Jis tebesėdi pasislėpęs už laikraščio.

– Laba diena! – nukerta motina. – Aš į tave kreipiuosi, o ne tėvas.

Džoselina nuryja seiles.

– Gal žinote, kur yra Hana?

– Ji išvyko.

Atrodo, kad tie du žodžiai Džoselinai iš po kojų išmušė pagrindą. Hana jai reiškė viską. Hanai ji rūpi. Hana jos klauso. Hana turi laiko Džoselinai paaiškinti apie pasaulį. Hana yra geresnė už motiną. Hana myli Džoseliną.

– Ne!

– Netrepsėk kojomis, panele. Kaip drįsti?

– Hana neišvyko! Kur ji yra?

– Aleksandrai!

Lordas Holtas nuleidžia laikraštį. Atrodo siaubingai pavargęs.

– Mieloji, mamytė teisi. Labai gaila. Kai tik galėsime, rasim naują auklę. Po savaitgalio mamytė paskambins ir suras.

Džoselina suklinka, ir mama akimirksniu atsistoja, numesdama peleninę ir išbarstydama jos turinį. Virdžinija sučiumpa Džoseliną už rankų ir prisitraukia vos per kelis centimetrus nuo veido. Jos akys pasruvusios krauju. Plaukai užkrite ant veido. Džoselina atšoka, bet motina nepaleidžia jos.

– Nustok! Hana išvyko. Ir žinok, kad dėl tavęs. Esi bloga mergaitė, Džoselina, labai bloga. Ar dar stebiesi, kad Hana nebegalėjo su tavimi būti?

– Bet aš būsiu gera, pažadu. Būsiu pati geriausia, jei tik įkalbėsi Haną grįžti.

– Jau per vėlu.

Džo

Viešbučio arbatinės lubos aukštos, o sienos nudažytos pasteline spalva. Gipso lipdinius tolimajame kampe reikėtų restauruoti. Lauke taip pila lietus, kad langų stiklu vanduo tiesiog kliokia. Viduje pilna žmonių, patalpa dūzgia nuo šnekų. Tarška indai ir stalo įrankiai. Pianino muzika ir kartais nuskambantis juokas sukuria džiugios nuotaikos atmosferą. Arbatinėje šilta, bet ji pernelyg erdvi, kad būtų jauku. Spėju, mano akyse gražiai atsispindi šviečiančio sietyno lemputės, tačiau tai, kas dedasi galvoje, geriausiai atspindėtų garsusis E. Munko paveikslas „Šauksmas“.

Bet kuriuo atveju iš visų jėgų stengiuosi dėl Rubės gimtadienio.

– Lašišų su agurkais, Džoselina? – klausia motina.

Nebėra prasmės jai dar kartą priminti, kad dabar noriu būti vadinama Džo. Turbūt kartojau jau šimtą kartų nuo tada, kai atėjome su Rube, bet ji vis tiek nenori nusileisti. Mama šiandien galėjo nepersistengti su skaisalais, nes skruostai rausvi kaip paršelio iš vaikiškos knygelės, o plieno pilkumo plaukai pavelti, glotniai sušukuoti ir nepajudinamai prispausti aksomine plaukų juosta.

Kaskart atvykusi į miestą mama rezervuoja kampinį staliuką arbatinėje. Čia sėdint atsiveria geriausias kavinės vaizdas.

Ji pasakoja, kad nuo tada, kai mane čia atsivesdavo vaikystėje, maistas suprastėjo, o tai, pasak jos, labai apmaudu. Susidaro įspūdis, kad dabar ji čia ateina tik norėdama pažeminti darbuotojus. Nemėgdavau su ja čia ateiti vaikystėje, nemėgstu ir dabar, praėjus trisdešimčiai metų, nes niekas nepasikeitė.

– Ačiū.

Pasiimu glebę baltą trikampį sumuštinį ir tvarkingai padedu lėkštės viduryje.

– Rube, mieloji?

Motina stengiasi būti neįtikėtinai žavi. Jos taikinyš dabar – mano dešimtmetė dukra Rubė. Jos pirmą kartą susitiko prieš mėnesį ir maniau, kad neturės nieko bendro.

Mano motina – septyniasdešimtmetė Anglijos aristokratijos relikvija, šalta, senamadiška, snobė, savanaudė, sklandžiai šnekanti anglišku aukštuomenės akcentu.

Rubė – dešimtmetė mergaitė, gimusi ir augusi Kalifornijoje, aštraus proto, geros širdies, žaidžianti internetinius žaidimus, buvusi mergaičių futbolo komandos narė ir amžina nutrūktgalvė.

Labai klydau, kad jos nesutars. Po Rubės tėčio mirties buvau absoliutus jos pasaulio centras, tačiau dabar pradedu matyti motiną kaip rimtą konkurentę. Tiesiog mano akyse tarp jų mezgasi tvirtas ryšys. Įtariu, kad motina bando nekviesta įsisprausti į po Kriso mirties mudviejų su Rube gyvenime atsiradusią tuštumą, o man tai visai nepatinka.

– Ačiū, senele.

Rubė apdovanoja mano motiną akinama šypsena ir paima sumuštinį nuo keturių aukštų torto padėklo. Beje, aukščiausio arbatinėje. Meniu jis pavadintas dekadentiška popiečio arbatėle. Motina užsakė su papildomais pagardais, nors kaina

asmeniui išėjo nesuvokiamai didelė. Manau, ji taip pasielgė norėdama sugėdinti mane, nes neiškepiau Rubei gimtadienio torto. Tortą nupirkau, bet iš paprastos parduotuvės už įkandamą kainą. Ne daugiau nei būtina.

Rubės akys švyti iš susižavėjimo, ji susijaudinusi kramsną sumuštinio kraštelį. Man tai nepatinka. Paprastai Rubė viską praryja vienu kąsniu, kad vėl galėtų bėgti į lauką. Bent jau tokia buvo. Stulbina, kaip greitai ji persimetė prie angliško gyvenimo, mums čia atvykus. Tarsi kiekviena nauja patirtimi mėgintų užlopyti tuštumą, kurią gyvenime paliko tėčio mirtis. Įdomu, kiek laiko tokia naujovė tęsis, bet bent šiuo metu ji instagrame deda nuotraukas iš Leik Holo ir jo apylinkių, aprašo įdomybes ir namuose rastus daiktus, žmones, kurie ten dirba. Vien dabar sėdint arbatinėje Rubė jau spėjo įkelti kelias tortų nuotraukas. Tas nuotraukas ji pažymi tarsi tai būtų muziejaus įdomybės arba butaforija nuotykių parke, kurio tema – Didžioji Britanija. „Kaip miela!“ – sureagoja draugė iš Kalifornijos.

Turbūt neturėčiau susierzinti dėl tokių nereikšmingų dalykų. Turėčiau būti dėkinga, kad ji iš viso kažkaip tvarkosi su mirtimi žinant, kokia šiandien svarbi diena: ne tik pirmasis Rubės gimtadienis po tėvo mirties, bet dar ir jubiliejus.

– Kaip jautiesi sulaukusi dešimties? – klausia motina.

– Lygiai taip pat, kaip devynerių, – Rubė atsako pilna burna, o aš iškart ruošiuosi ją už tai ginti, jei motina pradės priekaištauti, tačiau ji nieko nekommentuoja.

Motina nusišypso ir taria Rubei:

– Labai gražiai atrodo su šiuo megztuku.

Prieš atvykdamos į arbatinę, užtrukome ištisą amžinybę parduotuvėje, nes motina Rubei pripirko du maišus drabužių

ir privertė persivilkti mėgstamą bliuzoną su gobtuvu į naująjį raudoną megztuką gimtadienio arbatėlei viešbutyje „Swallow“.

– Jis nuostabus, – giria Rubė. – Toks retro stiliaus.

– Ką? – perklausia motina, o aš susimąstau, ar jai nepradėjo silpti klausa.

Nuo pastarojo karto, kai matėmės, ji neįtikėtinai gražiai paseno. Bėgant metams išryškėjo vienintelis akivaizdus sveikatos sutrikimas – artritas. Abiejų plaštakų sąnariai labai patinę. Tai vienintelis motinos fizinio silpnumo ženklas, kokį esu pastebėjusi. Neslėpsiu, jaučiuosi lyg nuskynusi mažytę pergalę, nes, jei visą gyvenimą iš tavęs taip tyčiojasi, kad nuo to žmogaus nejučiomis sieki atsiskirti per visą vandenyną, sunku susilaikyti nesidžiaugus. Meluočiau, jei teigčiau, kad esu atspari tokiam *schadenfreude**.

Rubė nepakartoja komentaro apie megztinį, nes susitelkusi bando suprasti, kaip į puodelį per sietelį pilama plikomoji Asamo arbata, kurios užsisakė su mano mama. Jos dalijasi vietu arbatinuku.

– Beveik esi tikra ledi, – giria motina.

Jos pirštų sąnariai dar ne tiek susukti, kad negalėtų nugriebti migdolinį pistacijų pyragaitį nuo viršutinio torto stovo padėklo.

– Tam tadam, – dainuoja Rubė.

Pakėlusi mažąjį pirštą ji siurbčioja arbatą, mėgdžiodama aristokratiškas manieras.

Vėlgi tikiuosi, kad mano motina nusvilins Rubė griežtu papeikimu, kaip būtų pasiėlgusi su manimi, bet ji tik

* Džiaugsmas, malonumas dėl svetimos nelaimės (vok.) (čia ir toliau – vert. past.).

nusijuokia, atidengdama danteną ir ilgus dantis. Tarp priekinių dantų įstrigęs migdolinio pyragaičio trupinys.

– Tam tadam, – pakartoja ji. – Tu toks mažas juokingas sutvėrimas.

Tai aukščiausios kategorijos pagyrimas vaikui.

– Atsiprašysiu, – tarsteliu.

Arbatinės tualete, apsupta dusinančių kartūninių sienų apmušalų ir šaldama skersvėjyje, išsitraikiu telefoną. Pastarąjį kartą su Krisu susirašėme žinutėmis prieš du su puse mėnesio. Nuostabų rytą Kalifornijoje. Jis buvo darbe, o aš stovėjau šviesos užlietoje virtuvėje ir stebėjau kolibrį sodo lesyklėlėje. Jo smaragdinių sparnų plazdenimo mirgulys tiesiog hipnotizavo.

Turiu tau dovaną, – rašė jis.

Ačiū! Kaip nekantrauju! Kokia dovana?

Palauk ir pamatysi... Grįšiu apie 7 xx

Jis buvo išrinkęs nedidelę japonišką keraminę vazą su giliai įtrūkusia glazūra. Jau seniai svajojau papildyti savo kuklią kolekciją. Per Krisui gyvybę atėmusį susidūrimą vaza išliko. Pakeliui namo kurjerio autobusiukas pralėkė raudoną šviesoforo signalą ir trenkėsi į Kriso automobilio šoną, šiam sukant sankryžoje. Autobusiuko vairuotojas buvo girtas. Policininkė kitą dieną man įteikė vazą su Kriso krepšiu.

– Radome po keleivio sėdyne, – paaiškino ji.

Vaza buvo supakuota kaip dovana.

Slenku mūsų su Krisu žinutėmis. Jam dar gyvam esant susirašydavome kelis kartus per dieną. Negaliu atsilaikyti, nors žinau, kad derėtų, nes kaskart lieku įskaudinta. Bet kam kitam tos žinutės atrodytų banalios, bet, kai skaitau, galiu aiškiai

atkurti visas mudviejų gyvenimo akimirkas. Žinutės leidžia man įsivaizduoti, kad Krisas tebėra gyvas. Peržiūrėjusi susirašinėjimą, kaskart padarau tą patį – jo numeriu išsiunčiu žinutę: „Labai tave myliu“, o po kelių sekundžių gaunu atsakymą: „Adresatas nepasiekiamas.“

Kartais gedulas tampa toks stiprus, kad jaučiuosi lyg kraujuočiau. Tokiais atvejais mane sukausto baimė, ar galiu būti tinkama motina Rubei, jei taip subyrų į šipulius. O ši mintis akimirksniu veda prie kitos: jei negaliu, ar tai reiškia, kad mano vietą galės užimti mano motina? Tokia mintis tiesiog nepakeliama.

– Ar norėtumėte, kad jūsų daiktus sukabinčiau į spintą?

Motinos namų tvarkytoja Antėja nuo tada, kai su Rube atvykome į Leik Holą, kiekvieną savaitę manęs klausia to paties. Ją neramina, kad vis dar neišsipakavau lagaminų. Pusė drabužių netvarkingai sumesti lagamine, pusė guli ant kilimo. Greičiausiai mane laiko tingia nevala. Įprastai būčiau iškart išsikrausčiuoti ir įsikūrusi, bet po Kriso mirties jaučiausi sukaustyta.

„Tau gedulas, – elektroniniu laišku patvirtino draugė, kai papasakojau, kaip jaučiuosi. – Nespausk savęs per daug. Leisk sau gedėti.“

Draugė neklysta, bet suvokiu, kad iš dalies esu neigimo etape. Iškrausčiosi lagaminus, susitaikyčiau su tikrove ir turėčiau pripažinti, kad artimiausioje ateityje su Rube teks gyventi čia, Leik Hole, o ši mintis tiesiog nepakeliama. Ne dabar. Dar ne dabar.

– Ne, dėkoju, – atsakau Antėjai. – Išsikraustysiu vėliau.

– O Rubės daiktus?

– Ne, jos irgi iškraustysiu pati.